

مسابقه تفسیر نور الهدی (۴)

سوالات جزء ۱۲

۱- به روزی الهی «رزق» گفته می‌شود؛ زیرا:

- (۱) به طور مساوی بین همه تقسیم نمی‌شود.
(۲) شامل همه موجودات می‌شود.
(۳) فراوان و انبوه است.
(۴) عطای مستمر خداوند است.

۲- در عبارت (وَ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ) مقصود از «یوم» چیست؟

- (۱) بیست و چهار ساعت
(۲) دوره
(۳) فصل (سه ماه)
(۴) اساساً مفهوم زمان در هنگام خلقت آسمان و زمین قابل تصور نیست.

۳- با توجه به عبارت (لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا) آزمایش الهی به چه معناست؟

- (۱) عملکرد بهتر انسان در آینده
(۲) آمرزش گناهان
(۳) پرورش دادن و تربیت نمودن
(۴) ارزشیابی و سنجش افراد

۴- در عبارت (وَلَيْنَ آخَرَتًا عَنْهُمْ الْعَذَابُ إِلَى أُمَّةٍ مَعْلُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْسِبُهُ، «أُمَّة» از چه ماده‌ای گرفته شده و به چه معناست؟

- (۱) از ماده «أَمَى» به معنی جماعت و گروه
(۲) از ماده «أَمَّ» به معنی وقت و زمان
(۳) از ماده «أَم» به معنی مادر
(۴) از ماده «أَمَى» به معنی مکان و محل

۵- در آیه (وَلَيْنَ آذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً...) واژه «آذَقْنَا» به چه نکته‌ای اشاره دارد؟

- (۱) فقر و احتیاج شدید انسان به خداوند
(۲) لذت بخش بودن رحمت الهی
(۳) ذائقه و طبع بلند انسان
(۴) کم ظرفیت بودن انسان

۶- واژه «لَعَلَّ» در آیه (فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ) به معنای است.

- (۱) نفی
(۲) امید
(۳) انتظار
(۴) نهی

۷- با توجه به آیه (أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَاتُوا بَعْثِ سُوْرٍ مِّثْلِهِ مَفْتَزَاتٍ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ)، تحدی قرآن شامل چه بخشی از آن است؟

- (۱) آوردن تنها یک سوره همانند سور قرآن کریم
(۲) آوردن ده سوره همانند سور قرآن کریم
(۳) آوردن مجموعه‌ای از آیات که هدف مهمی را تعقیب می‌کند.
(۴) آوردن کتابی شبیه قرآن کریم

۸- عبارت «وَهُمْ فِيهَا لَا يَخْسُونَ» در آیه (مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّهَا نُوفَّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يَخْسُونَ) نشان‌دهنده چیست؟

- (۱) سنت الهی در ضایع نکردن پاداش اعمال مثبت و مؤثر
(۲) سنت استدراج
(۳) سنت الهی در تأمین حوائج دنیایی انسانها
(۴) سنت الهی در پاداش و کیفر کامل اعمال در دنیا

۹- مقصود از «بَيِّنَةٍ» در آیه (أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ...) چیست؟

- (۱) کتب انبیای پیشین
(۲) قرآن مجید
(۳) ولایت علی (ع)
(۴) نور ایمان

۱۰- چرا در تعبیر (وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَ رَحْمَةً)، از میان کتب انبیای پیشین فقط به تورات اشاره شده است؟

- (۱) چون تورات با وجود تعلیم الهی آن، مورد بی‌مهری و بی‌اعتنایی مردم حجاز بود.
(۲) زیرا مسیحیان معمولاً به اسلام گرایش بیشتری داشتند و مشکلی برای پذیرش آن نداشتند.
(۳) به خاطر نفوذ افکار یهود در مکه و مدینه و توصیف جامع تورات درباره حضرت رسول (ص)
(۴) زیرا اوصاف پیامبر و بشارت به ظهور ایشان فقط در انجیل ذکر شده است.

۱۱- عبارت (مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَ مَا كَانُوا يَبْصُرُونَ) نشان دهنده چیست؟

- (۱) ناتوانی کافران از درک حقیقتی که از ابتدا همراه آنان بوده است.
- (۲) صداهای مهیب در صحنه محشر که موجب ناشنوا شدن کافران می شود.
- (۳) عذابهای سخت قیامت، که موجب وحشت و هراس شدید کافران می شود.
- (۴) لجاجت شدید و دشمنی با حق، تا آنجا که توان درک حقیقت را از کافران می گیرد.

۱۲- «مَلَأَ» در آیه (فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا تَرَكُ إِلَّا بَشَرًا مِثْلًا) چه کسانی هستند؟

- (۱) اراذل و اوباش
- (۲) صاحبان زور و زر و سرچشمه های فساد
- (۳) جمعیت حداکثری قوم نوح
- (۴) عالمان منحرف

۱۳- کدام گزینه درباره عبارت (قُلْ إِنْ أَفْتَرَيْتُهُ فَعَلَىٰ إِجْرَامٍ) صحیح است؟

- (۱) «إِجْرَام» از ماده جَرَم (بر وزن جهل) به معنای کار ناخوشایند است.
- (۲) این عبارت سخن حضرت نوح (ع) خطاب به دشمنان و مخالفان خود بود.
- (۳) «إِجْرَام» از ماده جَرَم (بر وزن قفل) به معنای نافرمانی است.
- (۴) به نظر صاحب تفسیر نمونه، این عبارت از زبان حضرت نوح (ع) بیان شده است.

۱۴- عبارت (وَأَوْحَىٰ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ ءَامَنَ) به چه نکته ای اشاره دارد؟

- (۱) بی نتیجه بودن دعوت حضرت نوح در قوم خود
- (۲) مختار بودن انسان در انتخاب مسیر ایمان یا کفر
- (۳) آمادگی برای تصفیه نهایی قوم نوح و نزول عذاب
- (۴) پایان یافتن کار تبلیغی حضرت نوح در قوم خود

۱۵- کدام برداشت از تعبیر (وَأَصْنَعَ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَ وَحَيْنَا) صحیح است؟

- (۱) فرشتگان الهی به حضرت نوح (ع) در ساختن کشتی یاری رساندند.
- (۲) تمامی تلاشهای حضرت نوح (ع) در زمینه ساخت کشتی در محضر خدا بود.
- (۳) حضرت نوح (ع) چگونگی ساختن کشتی را نیز از فرمان خدا می آموخت.
- (۴) نظارت الهی بر کار ساخت کشتی، موجب دلگرمی نوح (ع) و پیروان او در برابر آزارهای قومش بود.

۱۶- کدام گزینه در خصوص «عالمگیر بودن طوفان نوح» صحیح است؟

- (۱) با توجه به فراگیر بودن کفر بر روی کره زمین، لازم بود عذاب هم عالمگیر باشد.
- (۲) واژه «أَرْض» در آیه مورد بحث (هود/۴۴) همواره در قرآن به معنای کل کره زمین به کار رفته است.
- (۳) روایات، عالمگیر بودن طوفان را منتفی می داند.
- (۴) با توجه به قرائن گوناگون هر دو احتمال (جهانی و منطقه ای بودن) در مورد این طوفان وجود دارد.

۱۷- چرا قرآن درباره پسر حضرت نوح (ع) از عبارت (إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ) استفاده کرده است؟

- (۱) او به خاطر اعمال ناپسندش به «غیر صالح» معروف شده بود.
- (۲) او سرتاپا سرشار از اعمال ناپسند بود.
- (۳) او علیرغم اینکه فرزند پیامبر بود، اما از انجام اعمال ناصالح ابایی نداشت.
- (۴) ارتکاب گناهان سرنوشت او را تغییر داده بود.

۱۸- با توجه به عبارت (إِنَّ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ ءَالِهَتِنَا بِسُوِّهِ)، قوم عاد حضرت هود (ع) را به چه چیزی متهم کردند؟

- (۱) تکفیر بت ها
- (۲) دروغگویی و سحر
- (۳) ناتوانی و شکست در برابر بت ها
- (۴) دیوانگی و جنون

۱۹- چرا در آیه (وَ تِلْكَ ءَادُ جَحَلُوا بِطَايَاتِ رَبِّهِمْ وَ عَصَوْا رُسُلَهُ) کلمه «رُسُل» به صیغه جمع ذکر شده است؟

- (۱) زیرا انکار یک پیامبر در حکم انکار همه پیامبران است.
- (۲) زیرا قوم عاد با تاریخ انبیاء آشنایی داشتند و با همه آنها مخالف بودند.
- (۳) زیرا به طور همزمان چند پیامبر در میان قوم عاد حضور داشتند.
- (۴) مقصود از «رسل» حضرت هود و پیروان او هستند.

۲۰- «مَجِيدٌ» در آیه ۷۳ سوره هود - به عنوان یکی از صفات خداوند - به چه معناست؟

- (۱) کسی که حتی قبل از استحقاق نعمت می‌بخشد.
(۲) کسی که اعمال او ستوده است.
(۳) کسی که همواره نعمت می‌بخشد.
(۴) کسی که تمامی عظمتها مخصوص اوست.

۲۱- کدام گزینه مفهوم واژه «استعمار» از نظر قرآن می‌باشد؟

- (۱) سلطه اقتصادی
(۲) بهره‌برداری و بهره‌کشی از اموال دیگران
(۳) مدیریت اقتصادی بسته در چارچوب منافع سرمایه‌داران
(۴) تفویض آبادانی به کسی

۲۲- عبارت (فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيفٍ) به کدام مورد اشاره دارد؟

- (۱) آداب همسایه‌داری (۲) آداب مهمانداری (۳) آداب تربیت فرزند (۴) آداب معاشرت با بستگان و خویشان

۲۳- با توجه به عبارت (وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سَيِّئًا بِهِمْ) «سَيِّئًا» (از ماده «سَاءَ») به چه معناست؟

- (۱) ترسیدن و نگران شدن
(۲) گمان بد بردن و سوءظن داشتن
(۳) بدحال شدن و ناراحت گشتن
(۴) بد دانستن و گناهکار پنداشتن

۲۴- ذکر کلمه «مُفْسِدِينَ» بعد از جمله «لَا تَعْتَوُوا» در عبارت (وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ) به چه دلیل است؟

- (۱) تفصیل اجمال موجود در جمله «لَا تَعْتَوُوا»
(۲) رفع ابهام از معنای جمله «لَا تَعْتَوُوا»
(۳) تأکید هرچه بیشتر بر مسأله ترک فساد
(۴) تأکید بر وجود دائمی فساد بر روی زمین

۲۵- مقصود از «بَقِيَّتُ اللَّهِ» در عبارت (بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ) چیست؟

- (۱) سود حلال و اندکی که مطابق دستور خدا به دست آید.
(۲) دوام نعمت‌های الهی و بقای برکت اموال
(۳) پاداش و ثواب معنوی امور
(۴) هر سه مورد

۲۶- «خطیب الانبیاء» لقب کدام پیامبر الهی است؟

- (۱) حضرت نوح (ع) (۲) حضرت ابراهیم (ع) (۳) حضرت شعیب (ع) (۴) حضرت صالح (ع)

۲۷- چرا در تعبیر «ذَلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ» به جای کلمه «لَهُ» از کلمه «فِيهِ» استفاده نشده است؟

- (۱) زیرا قیامت نه تنها جایی برای اجتماع مردم، بلکه هدفی برای سیر تکاملی خلفت است.
(۲) به این علت که مالکیت همه چیز در روز قیامت متعلق به خداست.
(۳) زیرا بیشتر مردم در عین وحشت از قیامت، به حضور در محض خدا باور دارند.
(۴) زیرا مردم چه بخواهند و چه نخواهند همگی در قیامت حاضر خواهند شد.

۲۸- با توجه به آیه (وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِإِجْلٍ مَعْلُودٍ)، استفاده از کلمه «مَعْلُودٌ» برای روز قیامت به چه نکته‌ای اشاره دارد؟

- (۱) مشخص بودن حساب افراد در قیامت
(۲) نزدیک بودن قیامت و رستاخیز
(۳) رسیدگی کامل به اعمال انسانها در قیامت
(۴) مشخص نبودن زمان دقیق فرا رسیدن قیامت

۲۹- آیه (فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوَفُّهُمْ نَصِيحَتَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ) بیانگر چیست؟

- (۱) سرگذشت اقوام پیشین افسانه نیست، بلکه سنتی جاودان برای تمامی انسانهاست.
(۲) سرگذشت اقوام پیشین تعیین‌کننده افراد خوب و بد در طول تاریخ است.
(۳) آشنایی با سرگذشت اقوام پیشین باعث شناخت انسانهای امروز می‌شود.
(۴) سرگذشت اقوام پیشین حقایق تاریخی است و خداوند در قیامت درباره آنها قضاوت خواهد کرد.

۳۰- در عبارت (وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفَا مِنَ اللَّيْلِ) به ترتیب به کدامیک از نمازهای یومیه اشاره شده است؟

- (۱) ظهر - عصر - عشاء (۲) مغرب - عشاء - صبح (۳) صبح - عشاء - مغرب (۴) صبح - مغرب - عشاء

۳۱- کلمه «کَلَّا» در عبارت (وَكَلَّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ) به کدام ویژگی داستان پیامبران در قرآن کریم

اشاره دارد؟

- (۱) هماهنگی (۲) تنوع (۳) حقانیت (۴) تعمیم

۳۲- عبارت (وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ) به ترتیب کدامیک از مراحل توحید را بیان می‌نماید؟

- (۱) صفاتی - عبادت (۲) عبادت - افعالی (۳) افعالی - عبادت (۴) صفاتی - افعالی

۳۳- منظور از «آحادیث» در عبارت (وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ) در داستان حضرت یوسف (ع) چیست؟

- (۱) کتب آسمانی گذشته (۲) سخنان حکمت‌آمیز (۳) اخبار آیندگان (۴) خواب و رؤیا

۳۴- «سَوَّلَتْ» در عبارت (بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْراً) از ماده به معنی است.

- (۱) سأل - تزیین (۲) تسویل - تزیین (۳) سأل - درخواست (۴) تسویل - مکر و حيله

۳۵- عبارت (وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الْزَاهِدِينَ) در آیه ۲۰ سوره یوسف چه مفهومی دارد؟

- (۱) آنها نسبت به یوسف و فروختن او رغبتی نداشتند. (۲) آنها به خاطر علاقه به یوسف، نمی‌خواستند از او جدا شوند.
(۳) یوسف در میان کاروانیان زندگی زاهدانه‌ای داشت. (۴) اطرافیان یوسف در کاروان، از او درس زهد و بی‌اعتنایی به دنیا را آموختند.

۳۶- «مَثْوَا» در عبارت (اَكْرَمِي مَثْوَاهُ) به چه معناست و کنایه از چیست؟

- (۱) به معنای ثواب و کنایه از نیکی کردن است. (۲) به معنای اقامت و کنایه از موقعیت و مقام است.
(۳) به معنای پاداش و کنایه از خوش‌خدمتی است. (۴) به معنای جایگاه و کنایه از اقامت در محلی است.

۳۷- عبارت (بَلَغَ أَشُدَّهُ) در مورد حضرت یوسف (ع)، به کدام مفهوم اشاره می‌کند؟

- (۱) رشد جسمانی و روحانی (۲) رشد از سنین کودکی و رسیدن به نوجوانی
(۳) چهل سالگی و آغاز آمادگی برای دریافت وحی (۴) رسیدن به سن میانسالی

۳۸- واژه «مُخْلَص» (به فتح لام) چه مفهومی دارد؟

- (۱) مرحله‌ای که در آن، انسان تمامی اعمالش را تنها برای خدا انجام می‌دهد.
(۲) مرحله‌ای که انسان مشغول به خودسازی و تکامل می‌شود و از نفوذ شیطان در امان است.
(۳) مرحله‌ای که پس از جهاد با نفس حاصل می‌شود و انسان از نفوذ شیطان در امان است.
(۴) مرحله‌ای که انسان حتی از انجام گناهان صغیره نیز اجتناب می‌کند.

۳۹- مطابق روایات، شاهی که بر صداقت و پاکی حضرت یوسف (ع) شهادت داد که بود؟

- (۱) فرزندی خردسال که مادرش آرایشگر دربار بود. (۲) مردی حکیم از بستگان عزیز مصر
(۳) کودکی در گهواره، که به سخن در آمد. (۴) وضعیت پارگی پیراهن یوسف خود شاهد بود (و نه شخصی خاص)

۴۰- از تعبیر «پدا» در عبارت (ثُمَّ پدا لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا الْآيَاتِ لِيَسْجُنُنَّهُ حَتَّىٰ حِينٍ) کدام نکته در زندانی شدن حضرت یوسف

برداشت می‌شود؟

- (۱) قلباً به زندانی کردن یوسف (ع) راضی نبودند. (۲) از ابتدا تصمیم به زندانی کردن او داشتند.
(۳) زندان یوسف (ع) با زندان دیگران تفاوت داشت. (۴) قبل از آن تصمیمی برای زندانی کردن او نداشتند.

سؤالات جزء سیزدهم

۴۱- با توجه به گفته حضرت یوسف (ع) که فرمود: (إِنِّي حَفِیْظٌ عَلَیْکُمْ)، مهم ترین شرایط پذیرش پست های حساس اجتماعی کدام است؟

- (۱) آگاهی و تخصص (۲) امانت و پاکی (۳) امانت و تخصص (۴) امانت و اعتماد

۴۲- منظور از (مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ) در آیه (قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُوْنِ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ) کدام گزینه است؟

- (۱) نوشته و سندی که همه آنرا امضا نموده باشند. (۲) یکی از برادران یوسف (ع)
(۳) عهد و پیمان و سوگندی که با نام خدا همراه است. (۴) ضمانت و شفاعت یکی از نزدیکان برادران یوسف (ع)

۴۳- با توجه به عبارت (إِلَّا حَاجَةً فِی نَفْسِ یَعْقُوبَ قَضَلَهَا)، حاجتی که در دل یعقوب بود چه بود؟

- (۱) دیدن دوباره یوسف (ع) بعد از سالها دوری (۲) وارد شدن فرزندان به مصر از راههای مختلف
(۳) مواظبت از بنیامین توسط دیگر برادرانش (۴) رسیدن پیام او به یوسف (ع) توسط برادرانش

۴۴- چرا خداوند به حضرت یوسف (ع) فرمان داد تا پیمانه را در بار بنیامین قرار دهد؟

- (۱) جهت پایان یافتن درد هجران حضرت یعقوب (ع) (۲) برای آزمایش کردن بنیامین برادر یوسف (ع)
(۳) برای پایان دادن به غم فراق یوسف و جدایی او از خاندانش (ع) (۴) جهت تکمیل آزمایش حضرت یعقوب (ع)

۴۵- با توجه به بیگناهی بنیامین، نسبت دادن سرقت به او چگونه توجیه پذیر است؟

- (۱) بنیامین از اهداف ماجرا خبر داشت و به آن راضی بود.
(۲) انجام این کار به فرمان خدا بود و خداوند مالک آبروی بندگان خود است.
(۳) موضوع در آینده ای نزدیک از پرده ابهام خارج می شد.
(۴) برای رسیدن به هدفی بزرگ باید هزینه آن پرداخت می شد.

۴۶- در عبارت (فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا)، «خَلَصُوا» کنایه از چیست؟

- (۱) جدا شدن از دیگران و تشکیل جلسه خصوصی (۲) توبه نمودن و در اندیشه فرو رفتن
(۳) اخلاص ورزیدن و عمل خالصانه داشتن (۴) دور کردن دیگران از خود و گوشه گیری نمودن

۴۷- «صَبْرٌ جَمِیلٌ» در کدام گزینه صحیح معنا شده است؟

- (۱) شکیبایی بدون غم و اندوه (۲) شکیبایی بدون کفران
(۳) شکیبایی سرشار از اندوه (۴) شکیبایی توأم با امید

۴۸- در آیه (قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِیُوسُفَ وَ أَخِیهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ)، از عبارت «مَا فَعَلْتُمْ» کدام نکته تفسیری دریافت می شود؟

- (۱) آگاهی یوسف (ع) از قصد برادرانش بعد از رویای صادق (۲) گروهی و هماهنگ بودن سوء قصد برادران نسبت به یوسف (ع)
(۳) بزرگواری یوسف (ع) در بیان سربسته خطای گذشته برادران (۴) بهانه قرار دادن جهالت به عنوان علت سوء قصد به جان یوسف (ع)

۴۹- مفهوم کدام گزینه با آیه (قَالَ لَا تَثْرِیْبَ عَلَیْکُمُ الْیَوْمَ یَغْفِرُ اللَّهُ لَکُمْ) هماهنگ است؟

- (۱) اَقْبِلُوا ذَوِی الْمَرْوَاتِ عَرَائِهِمْ. (۲) إِذَا قَدَرْتَ عَلَىٰ عِلْوِكَ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُکْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَیْهِ.
(۳) سُبْحَانَ مَنْ بَلَغَ عَبْدَ اللَّهِ مَا بَلَغَ. (۴) مِنْ کَفَّارَاتِ الذُّنُوبِ الْعِظَامِ إِغَاثَةُ الْمَلْهُوفِ.

۵۰- منظور از سجده در عبارت (وَرَفَعَ أَبَوَیْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَ خَرُّوا لَهُ سُجَّدًا) کدام است؟

- (۱) انحناء و سر فرود آوردن (۲) سجده برای یوسف (۳) خضوع در برابر عظمت یوسف (۴) سجده برای خدا

۵۱- چگونه ممکن است که یعقوب (ع) بوی پیراهن یوسف را از مصر احساس کند، در حالی که ۴۰ سال قبل بوی او را از چاه کنعان احساس نکرده بود؟

- (۱) بوی پیراهن استعاره از وحی خداوند به یعقوب (ع) و نوید پایان هجران بود.
- (۲) علم پیامبران نسبت به امور غیبی، متکی به اراده خداوند است.
- (۳) اراده خداوند در بستر علم پیامبران بر امور غیبی جاری می‌گردد.
- (۴) ۴۰ سال غم هجران روح حقیقت‌بین یعقوب (ع) را متعالی کرده بود.

۵۲- از آیه (قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَالِطِينَ) کدام نکته تفسیری دریافت می‌شود؟

- (۱) بخشش گناهان مخصوص خداست.
- (۲) دعای پدر برای فرزند مستجاب است.
- (۳) استغفار اولین شرط توبه است.
- (۴) توسل به اولیای الهی جایز است.

۵۳- از نظر مؤلف تفسیر نمونه، تفسیر صحیح جمله «وَ ظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا» در آیه (حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَ ظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا) چیست؟

- (۱) کار به قدری مشکل می‌شد که حتی پیامبران - به مقتضای بشر بودن - گمان می‌کردند وعده نصرت الهی محقق نمی‌شود.
- (۲) کار برای مؤمنان آنقدر سخت می‌شد که فکر می‌کردند وعده نصرت الهی محقق نمی‌شود.
- (۳) سختی کار برای پیامبران به جایی می‌رسید که گمان می‌کردند همه مردم حتی مؤمنان آنان را تکذیب می‌کنند.
- (۴) کار برای پیامبران و مؤمنان به قدری سخت می‌شد که گمان می‌کردند نصرت الهی تحقق نمی‌یابد.

۵۴- از تعبیر (كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى) چه نکته‌ای فهمیده می‌شود؟

- (۱) تنها خداوند زمان قطعی فرا رسیدن قیامت را می‌داند.
- (۲) جهان ماده فرمانبردار محض خداوند است.
- (۳) استیلاي خداوند بر جهان ماده همیشگی است.
- (۴) نظام جهان ماده ابدی و دائمی نیست.

۵۵- عبارت (وَ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثَلَاتُ) بیان‌کننده کدام موضوع است؟

- (۱) ضرب‌المثل‌های قرآن برای اثبات توحید
- (۲) عذاب‌هایی که بر امت‌های پیشین نازل شد.
- (۳) سرگذشت انسانهای باایمان در امت‌های گذشته
- (۴) احکام و شرایع اقوام گذشته که برای مسلمانان هم نازل شده است.

۵۶- مرجع ضمیر در آیه (لَهُم مَّعْقَبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ) کدام گزینه است؟

- (۱) پیامبر (ص)
- (۲) خداوند
- (۳) انسان
- (۴) جبرئیل

۵۷- چرا در آیه (كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لَبَتُوا عَلَيْهِمُ الذِّبَىٰ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَ هُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ) بر کلمه «رَحْمَنِ» تأکید شده است؟

- (۱) صفت رحمانیت خداوند اشاره به لطف عام اوست که دوست و دشمن را در بر می‌گیرد.
- (۲) با توجه به شأن نزول، کفار قریش توصیف خدا به رحمن را می‌پسندیدند.
- (۳) با توجه به اینکه مفهوم آیه اشاره به رسالت عام پیامبر دارد، ذکر کلمه «رحمن» مناسب‌تر است.
- (۴) مشرکان خدا را بیشتر به نام «رحمن» می‌شناختند، تا اسامی دیگر.

۵۸- طرفداران مکتب جبر به کدام عبارت قرآنی استدلال می‌کنند؟

- (۱) وَ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ
- (۲) قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
- (۳) لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحَسَنَىٰ
- (۴) وَ قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا

۵۹- معنی «رایی» در عبارت (فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَايَا) چیست؟

- (۱) آرامی و کندی
- (۲) همواری و یکنواختی
- (۳) سرعت و شتاب
- (۴) بلندی و برتری

۶۰- کدام گزینه درباره واژه «الْبَاب» صحیح است؟

- (۱) از ریشه «لَبَّ» به معنی پی بردن به واقعیت است.
(۲) جمع «لُباب» به معنی دانش و آگاهی است.
(۳) کلمه‌ای است که مفرد ندارد و به معنی مغز هر چیز است.
(۴) جمع «لُباب» به معنی مغز هر چیز است.

۶۱- با توجه به عبارت (وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ، «قَارِعَةٌ» به چه معناست؟

- (۱) غزواتی که مسلمانان با کفار و مشرکین در صدر اسلام داشته‌اند.
(۲) هرگونه مصیبت شخصی یا جمعی و مشکلات و حوادث دردناک که بر کفار وارد شود.
(۳) شکست‌هایی که توسط مسلمانان بر کفار و مشرکین صدر اسلام وارد می‌شد.
(۴) نوعی سنگینی فهم و جهل مفرط که مانع فهم قرآن و سخنان پیامبر (ص) می‌شود.

۶۲- منظور از «أَحْزَاب» در آیه (وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ) چه کسانی هستند؟

- (۱) گروه‌هایی از اهل کتاب که در جنگ احزاب با مشرکان هم‌پیمان شدند.
(۲) گروه‌هایی از کفار و مشرکان که جنگ احزاب را بر علیه مسلمانان به راه انداختند.
(۳) گروه‌هایی از یهود و نصارا که حاضر به پذیرش حقانیت قرآن نبودند.
(۴) مطلق کسانی که حاضر به پذیرش حقانیت قرآن نبودند.

۶۳- آیه (يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَ عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ) به کدام موضوع کلامی اشاره دارد؟

- (۱) بداء (۲) جبر و اختیار (۳) حادث و قدیم (۴) شفاعت
۶۴- طبق حدیث پیامبر (ص)، منظور از (مَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ) در آیه (قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَ بَيْنَكُمْ وَ مَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ) کیست؟

- (۱) یکی از علمای یهود (۲) سلیمان بن داود (ع) (۳) سلمان فارسی (۴) علی بن ابیطالب (ع)
۶۵- منظور از «آيَاتِ اللَّهِ» در دستور خداوند به حضرت موسی (ع): (وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ)، کدام است؟

- (۱) روزهایی که بنی‌اسرائیل در نبود موسی، فریب سامری را خوردند.
(۲) روز شنبه که ماهیگیری در آن روز بر بنی‌اسرائیل حرام شده بود.
(۳) تمام روزهایی که دارای عظمتی در تاریخ زندگی بشر است.
(۴) روزهایی که حضرت آدم و حوا در بهشت بوده و هنوز از آن رانده نشده بودند.

۶۶- کدام گزینه مفهوم کلمه «وَأَسْتَفْتَحُوا» را در آیه (وَأَسْتَفْتَحُوا وَ خَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ) به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) طلب پیروزی و گشایش از خدا توسط پیامبران
(۲) فرمان خداوند برای گشودن درهای جهنم برای کافران
(۳) گردن‌کشی کافران در برابر دعوت پیامبران
(۴) فرمان نزول عذاب بر کافران و منکران
۶۷- تمام بحث خداشناسی و توحید در این عبارت ذکر شده است.

- (۱) مَا لَنَا إِلَّا نَحْوُكُلِّ عَلَى اللَّهِ وَ قَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا
(۲) أَفَى اللَّهِ شَكُّ قَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
(۳) مَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَ لَا فِي السَّمَاءِ
(۴) اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ

۶۸- در آیه (وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَ خَافَ وَعِيدِ)، منظور از «مَقَام» چیست؟

- (۱) دستور و فرمان (۲) آیات روشن‌گر (۳) عذاب خوارکننده (۴) نظارت و مراقبت
۶۹- منظور از «خِلَال» در عبارت (مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَنْفَعُ فِيهِ وَ لَا خِلَالٌ) کدام گزینه است؟
(۱) شفاعت (۲) دوستی (۳) راه فرار (۴) بخشش

۷۰- عبارت (سَرَّابِلُهُمْ مِنْ قَطْرَانٍ) توصیف اهل جهنم است.

- (۱) حالت روحی (۲) غذا (۳) محل استقرار (۴) لباس

سؤالات جزء چهاردهم

۷۱- ذکر کلمه «لَوْ» در آیه (رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ) دلیل بر آن است که:

(۱) این تمنی و آرزوی کافران، در جهان دیگر و پس از مشاهده نتایج اعمالشان است.

(۲) خداوند آرزوی مسلمان شدن را برای کافران برآورده نمی‌کند.

(۳) کافران در همین دنیا و به قصد فریب مسلمانان، آرزوی مسلمان شدن می‌کنند.

(۴) این تمنی و آرزو تنها بر زبان کافران جاری می‌شود و قلباً چنین تمایلی ندارند.

۷۲- طبق نظر مفسرین، «شَيْعِ الْأَوَّلِينَ» در آیه (وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْعِ الْأَوَّلِينَ) دارای کدام ویژگی بودند؟

(۱) دارای خودباوری و اعتماد به نفس (۲) دارای خط مشترک و برنامه واحد (۳) دارای فرماندهی متمرکز (۴) دارای تفکر سالم و پویا

۷۳- معنی جمله (سُكِرَتْ أَبْصَارُنَا) چیست؟

(۱) آن را به چشم نمی‌توانیم ببینیم. (۲) چشمان ما نابینا شده است. (۳) ما چشم‌بندی شده‌ایم. (۴) بینایی ما دوچندان شده است.

۷۴- در آیه (وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ)، «بُرُوج» در اصل به چه معناست؟

(۱) ظهور (۲) محل اجتماع لشکر (۳) منزلگاه (۴) نشانه

۷۵- کدام تفسیر در رابطه با «خزائن الهی» در عبارت (وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ) مناسب‌تر است؟

(۱) علم به تمام جزئیات عالم هستی (۲) آب و باران (۳) مقدرات الهی (۴) اسباب و اموری که در عالم مادی وجود دارد.

۷۶- «لَوَاقِح» در عبارت (وَأَرْسَلْنَا الرِّيَّاحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً) به چه چیزی اشاره دارد؟

(۱) بادهایی که باعث تغییرات جوی شدید می‌شود. (۲) بادهایی که باعث تلقیح گیاهان می‌شود.

(۳) طوفانهای سهمگین که ابرهای بزرگ را حرکت می‌دهد. (۴) بادهایی که قطعات ابر را به هم پیوند می‌دهد.

۷۷- کدام تفسیر برای «وَقْتُ مَعْلُوم» در آیه (قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ) • (إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ) با ظاهر آیه موافق‌تر است؟

(۱) زمان ظهور منجی

(۲) زمان فرارسیدن روز قیامت

(۳) زمان معینی که تنها خدا می‌داند

(۴) پایان این جهان و برجیده شدن تکلیف

۷۸- آیه (إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنْ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَالِينَ) کدام ویژگی را برای انسان اثبات می‌کند؟

(۱) تأثیرگذاری در عالم (۲) برخورداری از آزادی اراده (۳) جایز الخطا بودن (۴) تبعیت از شیطان

۷۹- عبارت (وَنَزَعْنَا مَا فِي صُلُوبِهِمْ مِنْ غَلٍّ) به کدام ویژگی اهل بهشت اشاره دارد؟

(۱) پاک شدن از صفات زشت و مزاحم اخلاقی (۲) آراسته شدن به صفات خوب و متعالی

(۳) آرامش روحی و جسمی (۴) پیوندهای عمیق محبت‌آمیز میان بهشتیان

۸۰- عبارت (عَلَىٰ سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ) کدام ویژگی منفی را از اهل بهشت نفی می‌کند؟

(۱) خستگی و کسالت (۲) وجود تبعیض طبقاتی (۳) غم و اندوه روزی (۴) حسادت و کینه

۸۱- در آیه (قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ) که خطاب به حضرت ابراهیم (ع) است، «مُجْرِمِينَ» چه کسانی بودند؟

(۱) قوم شعبی (۲) قوم هود (۳) قوم لوط (۴) قوم صالح

۸۲- در آیه (إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ)، «مُتَوَسِّمِينَ» چگونه انسانهایی هستند؟

(۱) باتوکل و قانع (۲) درداشنا و خونگرم (۳) بافراست و باهوش (۴) باوقار و متعهد

۸۳- منظور از «أَصْحَابُ الْجَبَر» در آیه (وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْجَبَرِ الْمُرْسَلِينَ) چه کسانی هستند؟

(۱) قوم ثمود (۲) قوم شعبی (۳) قوم لوط (۴) قوم نوح

۸۴- چرا راغب در مفردات، تمام قرآن را مصداق «مَثَانِي» دانسته است؟

(۱) به خاطر اینکه تاکنون تحریف نشده است. (۲) به دلیل تکرار در خواندن آن در هر زمان

(۳) به خاطر تازه بودن مفاهیم آن در هر زمان (۴) به دلیل اینکه دو مرتبه نازل شده است.

۸۵- در آیه (وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ) منظور از «یقین» چیست؟

- (۱) مرگ (۲) بهشت (۳) درک صحیح (۴) رضای خدا

۸۶- در آیه (آتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ) دلالت فعل «آتَى» چیست؟

- (۱) مقدر و غیر قابل تغییر (۲) زماندار و مشروط به آینده (۳) قطعی و مربوط به گذشته (۴) قطعی و مربوط به آینده

۸۷- ترجمه عبارت (وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ) چیست؟

- (۱) و بر بندگان است که راه راست خدا را بپیمایند.
(۲) و بر خداست که راه راست را به بندگان نشان می‌دهد.
(۳) و خداوند همواره راه اعتدال را به بندگان نشان می‌دهد.
(۴) برای رسیدن به خدا باید راه مستقیم را پیمود.

۸۸- تفسیر معنوی «نَجْم» در آیه (وَ عَلَامَاتٍ وَ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَلُونَ) چیست؟

- (۱) دانشمندان (۲) قرآن کریم (۳) پیامبر اکرم (ص) (۴) مؤمنان

۸۹- کافران در آیه (وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أُنْزِلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ) به دنبال القای چه چیزی بودند؟

- (۱) سحر و جادو قلمداد کردن سخنان پیامبر (ص)
(۲) آگاهی از سرگذشت پیشینیان
(۳) فریبنده بودن سخنان پیامبر (ص)
(۴) برتری فکری خود نسبت به قرآن

۹۰- منظور از «خَيْر» در عبارت (وَ قِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا) کدام گزینه است؟

- (۱) دستور به انفاق (۲) حکم جهاد (۳) حکم هجرت (۴) قرآن

۹۱- در عبارت (أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ) خداوند توطئه‌گران را به چه چیزی تهدید می‌کند؟

- (۱) ناامن شدن زندگی در زمین (۲) تاریک شدن زمین (۳) تنگ شدن عرصه زندگی (۴) فرورفتن در زمین

۹۲- با توجه به آیه (أَوْ يَأْخُذْهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ) مجازات خداوند چه خصوصیاتی دارد؟

- (۱) فراگیر (۲) تدریجی (۳) غافلگیرانه (۴) ناگهانی

۹۳- در آیه (وَ أَوْحِیْ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ) منظور از «وحي» چیست؟

- (۱) الهام خودآگاه (۲) القای مخفیانه (۳) فرمانهای غریزی (۴) انگیزه‌های درونی

۹۴- در دل دستور قرآنی (وَ إِيَّايَ ذِي الْقُرْبَىٰ) کدام پیام قرآنی نهفته است؟

- (۱) تقسیم کار در رسیدگی به ضعفای جامعه
(۲) استفاده از خود مردم برای مقابله با فقر
(۳) شناخت اصل تقدم و تأخر در اعمال نیک
(۴) اولویت مبارزه با فقر پیش از اقدام به هدایت مردم

۹۵- کدام گزینه بیان‌کننده اساس دعوت انبیاء است؟

- (۱) إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ
(۲) اُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ
(۳) اِنْ اَعْبَدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ
(۴) مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ

۹۶- کدام معنی از معانی واژه «حَفْدَةً» در عبارت (وَ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْوَالِكُمْ بَنِينَ وَ حَفَدَةً)، به منظور آیه نزدیک‌تر است؟

- (۱) فرزندان کوچک‌تر (۲) فرزندان بزرگتر (۳) معاون و کمک‌کار (۴) نوه

۹۷- منظور از «فَحَشَاءَ» در عبارت (وَ يَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ الْبَغْيِ) کدام گزینه است؟

- (۱) گناهان آشکار (۲) گناهان پنهانی (۳) گناهان کبیره (۴) هرگونه تجاوز از حد خویش

۹۸- «رَجِيم» در آیه (فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ) در اصل به چه معناست؟

- (۱) طرد کردن (۲) زدن با سنگ (۳) لعن کردن (۴) دور شدن

۹۹- منظور از (وَ مَا أَهْلٌ لِّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ) کدام گزینه است؟

- (۱) حیوانات حرام‌گوشتی که به عنوان قربانی استفاده می‌شدند.
(۲) قربانیانی که برای رضای خدا ذبح نمی‌شدند.
(۳) قربانیانی که توسط اغنیاء ذبح می‌شدند.
(۴) حیواناتی که با نام غیر خدا ذبح می‌شدند.

۱۰۰- «قَانِنًا لِلَّهِ» به کدام ویژگی حضرت ابراهیم (ع) اشاره دارد؟

- (۱) مطیع خدا بودن (۲) همواره در حال دعا و تضرع بودن (۳) بنده برگزیده خدا بودن (۴) پیوسته در نماز بودن